

ARMAMENTUL
 Pe mar. an . 14 Cor.
 Pe Jun. an . 12 *
 Pe iun. . 3 *
 Mori de Dumitru .
 Pe an . 4 Cor.
 Pentru România și
 Austria . . 10 Cor.
 Mori de către Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 frane.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-nicza 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Manuscrise nu se întrepătrund.
 Telefon pentru oraș și comitat 502.

Intre Budapesta și Viena.

(*) Intre Budapesta și Viena s'a declarat o luptă cum n'a fost de mult. Asta o mărturisesc chiar ziarele semioficioase maghiare. Chiar dacă ar voi să ascundă ori să nege lucrurile, nu se mai poate. Pentru două motive. Întâi : luptă față a partidelor din Austria ; a doua : articolele extrem de violente ale presei austriace.

Eră firesc ca aici s'ajungă lucrurile !

Imbărbătați de increderea ce le-a dovedit M. Sa Monahul de când li-a dat puterea în mâna, dar mai ales incurajați de ultima concesiune : *votul plural*, oligarhii din coaliție au mers mai departe cu pretențiile. Însuși președintele dietei, Justh Gyula, a spus-o ostentativ în parlament, că 48-ișii pretind grabnica înființare a *băncii naționale*, ne mai vorbind de independența vamală. Ei știu apoi, că imprejurările actuale internaționale cer ca monarhia să-și întărească armata : contingent militar ridicat și sume mari pentru muniții, sunt azi necesități inexorabile ! Ce și-au zis dar ? »Acum să strângem Viena, și în schimbul urcării contingentului militar, stabilită seze ani, să cerem concesiuni și în armată.

Apponyi și Kossuth nu se mulțămesc numai cu »mâna liberă« ce li-s'a dat în cele interne, ci, după cum eră de prevăzut, merg mai departe cu o etapă, vor concesiuni naționale și pe teren militar.«

Asta a indignat adânc pe partidele austriace și îndată ce s'a aflat că Andrassy și Wekerle pentru umbără pela Viena, s'a

dat alarmă și partidele au lăsat pe al doilea plan chestiile de interes special (național, provincial, confesional etc.) și s'a înșiruit în rând de luptă contra nesăbuitelor pretenții coaliționiste maghiare.

Am arătat dejă ieri, că partidul creștin-socialist, cel mai puternic în Reichsrath, românii, clericalii cehi și uniunea slavilor de sud s'a și înțeles iute și s'a unit sub deviza : *luptă contra șovinismului maghiar!*

Luptă se va și începe îndată după redeschiderea parlamentului.

Că va fi o mișcare serioasă, cu urmări incalculabile, o mărturiseste chiar organul principal al guvernului, »Budapesti Hirlap« (dela 24 c.) care într'o corespondență din Viena, publicată la loc de frunte și cu libere mari, spune:

»Că ce are să se întâpte aici, în Viena, se poate vedea întru câlva chiar acum. Aici se poartă o luptă înversată, al cărei scop, s'o spunem pe față, este să influențeze asupra M. Sole așa fel, încât, El să ia poziție împotriva dorințelor exprimate de Ungaria, îndeosebi împotriva dorințelor exprimate deja, în chestia militară. Pentru acest scop se folosesc de toate mijloacele și în Reichsrath amestecă deja matele cazan, voind a-l împinge p'acela spre situații formulate în pripă; poartă campanii cu știri viclene și cu tendențe perverse în presă; în fine își dau silință să presioneze în tot chipul acupra personajilor despre cari știu, că M. Sa, înainte de a decide ceva, le consultă; amenință pe ministrul

de război, încărcându-l cu ofense brutale, crezând că el nu ține așa mult la scaunul ministerial; fac zid în jurul persoanelor înalte despre cari știu că influența lor ajunge până la tron; amenință pe ministrul-prezident că nu-i vor vota recruii. În fine — și asta e manevra cea mai îndrăzneață — atrag în discuție și persoana moștenitorului de tron. Ieri numai au făcut aluzie la dânsul, azi deja o spun pe față, fără încunjur, că în contradicție cu declarația ministrului de război, moștenitorul de tron crede că dorințele naționale ale ungurilor nu se pot îndeplini!..«

Fără îndoială : afirmarea aceasta din urmă, apărută în ziare conduse de bărbați de stat austriaci, este conformă realității lucrurilor. Rămâne de știut și de așteptat un singur lucru: moștenitorul de tron și călăuți au influență la Curte vor reuși să îndupleze pe bătrânul monarh să-și pună odată piciorul la prag și față de pretențiile panmaghiare în armată să repete vorba dela — Chlop... Depinde foarte mult, se înțelege, dela importanță ce vor ști să câștige luptei lor partidele aliante din Reichsrath. Atâtă este sigur: nu va fi în parlamentul austriac nimănii cine să spună ua cuvânt favorabil aspirațiunilor naționale maghiare.

Se deschide, prin urmare, luptă între două parlemente, între cele două state ale monarhiei. În cumpănă trebuie să se ia însă și faptul, că și în Ungaria maghiarii rămân singuri cu aspirațiunile lor, *dintre naționalități nici una nu-i sprijină*, ci toate și

POIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Din valurile vieții.

De Ioan Slavici.

I.

Eră toamna, câteva zile înainte de sf. Dumitru, — o zi luminosa și destul de caldă, și ei cinci, Gheorghe și Chelului cu nevestă-sa Bucura, Nale Răstor cu nevestă-sa Maria și Ilie al Ioanei, flăcău scăpat de curând dela oaste, plecaseră din satul ei, de pe Arges, la București, ca să-și caute de lucru și să nu-și petreacă iarna scribirind cu mâinile în sănătate.

Sosî și seara pe la nouă la București, și-au luat desași în spinare și au pornit așa pe jos spre Dealul Spirii, unde Ilie le știa gazdă un om din satul lor, Ilie cu Nale și cu Maria, ca mal tineri înainte, iară Gheorghe cu Bucura, care erau mai trecuși acum, ceva mai în urmă.

În fața bisericii Schitu-Mărgureanu, care le cădea în stânga, lă loc mal ridicat, Maria se opri pe o clipă.

De-asupra scările, la intrarea bisericii zărise o boccea, o legăturică, — așa ceva.

Ea se uită împrejur și, nevăzând pe nimeni prin spăriere, porni lute spre biserică și urcă scările, ca să lea boccea — ori ce va fi.

»Vai de mine ! — Un copil ! — șopârle speță și, ridicând copilul, se întoarse cu el oarecum pe furis la ceilalți.

»Astă se întâmplă aici la București în fiecare zi, — grăbi Nale, care știa multe.

»Toamal în fiecare zi nu, — întâmpină Ilie, — dar sunt multe femei, care și lapădă astfel copiii.

»Păcătoasele ! — Ar trebui să le ardă de vii, grăbi Maria, care avuse și ea un copil, dar li murise. — Ce-ar fi fost adeca, dacă nu lăsi și găsit eu ? — ar fi murit până mâine, săracuțul. De vîlă să le arzi !

»Dar ce să facă, dacă nu pot să poarte grijă de ei ? — zise Ilie. — Tot e mal bine să se prăpădească decât să fărăcescă o viață chinulă. — O să-l ducem la secțiune !

»Să ce face secțiunea cu el ? — întrebă Maria.

»Îl duce la primărie, — răspunse Ilie, — iar primăria îl dă în seama unei femei, ca să poarte grijă de el.

»Dar femeile sunt și eu, — grăbi Maria. — Dumnezeu, Nale, — haid să-l ținem noi, că ne aduce noroc. — Nu numai așa din întâmplare a fost, că tocmai eu l-am găsit.

Nale eră și el om.

Un cățel să vezi aruncat la marginea drumului și tot te prinde măla. Mai ales după ce l-au văzut mai de aproape și s'a încreșțit, că e băiat, mare frumuseță de băiat, el ar fi slăbit chiar și dacă n-ar fi volt ea, să nu ducă copilul la secțiune.

Nici nu l-au dus.

Sosî și la gazdă, Nale și fi fost în stare să răscoale București, ca să gătescă o ulcică de lapte pentru copil, și mare îl era bucuria când vedea că, fără îndată, cum eră, suge copilul și din singură.

»Pui de drac ! — zise el, — Astă nu pierde.

»Mă Nale, — grăbi Gheorghe uitându-se și el cu mulțamire la copil. — Nu ești, pare-mi-se tu

toste minuile. — Ce o să fac tu cu copilul aici la București ? — Suntești încă tineri și o să aveți voi copili vestri. De ce să mai lea și ce au lăpădat alii ? O să-ji pară rău și n'o să știi, cum să scapi. Aș mai înțelege să-l luăm noi cu Bucura, că ne-au murit trei copii în patruzece ani de când suntem căsătoriți și nu mai avem acum nădejde de alii !

Așa au stat de vorbă până târziu după miezul nopții înzunându-se, căt de frumos e băiatul, căt de cu poftă mânancă și căt de bine doarme.

Nu l trecea însă nici unul prin minte să se întrebe, dacă e botezat ori nu copilul și cum are să-i zice. Va fi fost, poate, în scutecele altfel curate vre un bilețel, dar, dacă fost, s'a pierdut, și abia ziua următoare s'a pomenit Bucura cu gândul, că fi vre-o spurcăciune de neamă, băiate chiar și de ungur.

»Să-l ducem la secțiune ! — strigă acum Maria, care cu asemenea gând nu se putea împăca.

»Ba să-l botezăm, — întâmpină Nale. — Ce e adeca, dacă mai fi fost botezat ? — Două botezuri nu strică, și, botezat odată, legea ta, e că ca toți oamenii !

»Tare ești cu minte, măi ! — grăbi Gheorghe.

— Dar nu e popă, care și-l boteză fără bilăt dela primărie. Nu vezi tu, că omul nu e al lui Dumnezeu, ci al stăpânului, și numai cu voia stăpânului poți să-l dai și în seama Domnului ! — Ai să te duci cu el la primărie, să-l dai acolo drept copil al tău, să te bilăt, și apoi și-l să îl popa în rândul creștinilor, că slugă al stăpânului e doară și el !

Asta tot nu volă Nale să o facă.

combat în ce privește tendințele lor de naționalizare a armatei.

Dacă și în asemenea imprejurări Francisc Iosif totuși va inclină spre unguri și-i va sprijini să-și realizeze „dorințele“, atunci coaliția se va putea mândri, cu drept cuvânt, că a reușit să-i câștige increderea și dragostea până la acest grad, încât El să demonstreze mai presus de toate că este și dorește să fie privit cum zice bardul național: că primul ungur este — *regele* („a legelso magyar ember a — király...“)

Francisc Iosif a dat, într'adevăr, atâtea semne despre dragostea sa pentru unguri, încât n'ar fi mirare să nu-i refuze nici de data asta.

Singură Viena poate să pună piedeци. Iată de ce credem, că în acelaș timp când imprejurările ne fac să exprimăm părerea noastră privitoare la abandonarea de care ne-a făcut parte *Imperatul*, interesele politice trebuie să ne îndemne, ca față de Viena să păstrăm vechea noastră prietenie.

Liberalism și naționalism. După concepția ungurească aceste două noțiuni nu încap la un loc. „Budapesti Hirlap“ de ajunul sărbătorilor caută să convingă adică pe unguri, că ei nu trebuie să fie — liberal, dând și naționalităților putință de a se desvoltă (citează la privință astăzi și pe Széchenyi), că interesul cel mare e să fie numai naționaliști!.. Ceeace după mentalitatea lui Apponyi și ai celorlăți „apostoli“ însemnează să furtești — naționalitățile.

Stranie logică, n'avom ce zice.

Discursul d-lui ministru Costinescu rostit la Senat în ziua de 4 Decembrie 1908 cu ocazia discuției Mesajului.

(Urmare).

Vă rog să-mi arătați un obiect de prima necesitate sau de subsistență sub orice formă, care să fie impus greu prin tarif.

S'a scumpit vlaș sub toate formele, chirii, lucrătorii, slujile etc. și d'voastră în loc să vă dați seama de rațiunile adevărate ale acestei scumpliri, care nu este locală, ci universală, d.v. vă legați de tarif.

„Lasă c'o fac eu, — zise Gheorghe care era și mai îndrăzneț.

Bucura, mai de drag, mai ca să nu supere pe bărbatul el, se'nvol și ea, și Gheorghe se dusă la primărie luând cu dinasul pe Ilie și pe Nae ca mărturii. I s'a și dat apoi biletul, că în ziua cutare a lunei cutare din anul cutare s'a născut copil de sex masculin din căsnicia legăturmă a lui Gheorghe Chelul cu Bucura a lui Precup și i s'a dat numele Bucur, iar două zile în urmă s'a făcut și boțezul.

Acum, când avem doavă zeludoioasă, că copilul e sănge din săngele lui și carne din carnea lui, abia acum își dedea Gheorghe seamă, că s'a încărcat cu „Doamne-ajută“.

Mai întâi și mai întâi îi erau neașterși Ilie și Nae și Maria, care și-au cumpărat biletele dela primărie și o doavă minăcioasă și-i era nerușit gândul, că dânsii vor spune adevărul. Nu doar că s'ar fi temut, că fie poliția, fie primăria, fie altcineva în lumea aceasta va lăsa copilul dela dinasul. Astăzi nu, căci de copii azi totuștă lumea fugă, — toți te plâng când le spui, că ai copii și dacă vrei, călătorind pe calea ferată, să stai în lărgime, n'ai decât să ieși un ghiomotoc în brațe, ca oamenii să creză, că ai vrăjuu drac de copii la tine. — Azi sărac să fi și prost, că să te bucuri, că ai copii.

Nu, de așa ceva nu se temea Gheorghe, dar ținea, că copilul ei fusă și, dacă va trăi, să nu fie nici odată, că Bucura nu e mama lui ceea ce adevărul. — Nu mai voia dar Gheorghe să-i vadă în ochi pe Ilie și pe Nae și pe Maria și-i venia să plece dela București, că să nu-i mai întâlnescă. — Dar București sunt mari și co-

Prima cauză a scumpirei traiului este că s'a micșorat valoarea banului și s'a micșorat fiindcă este mult mai abundant decât era odinioară. Aceasta este prima și principala cauză.

De ce relativ la America de Nord se zice că dollarul, cinci lei, are acolo valoarea liberatoare a leului? Aceasta va să zică în America de Nord moneda este atât de abundentă, încât un dollar care valoarează cinci lei, nu măsoară mai mult decât un leu la noi. Aceiași cantitate de produse de subsistență este măsurată prin de cinci ori mai mult numerar decât la noi, și în aceeași proporție, sunt salariile, chirii, etc.

De aici neșărat nasc oarecare suferințe, dar acel care trăiește într-o schimbare neîncetată a muncii sale, a industriei sale, găsește repede compenzierea; acei care sufer mai mult sunt cei cu iesuri fixe; dar și aceștia se urcă cu timopul.

Vedeți, la noi lucrătorii și au scumpit repede salariul. Vă rog, duceti-vă pe Valea-Prahovei, și veți vedea că un car cu boi nu se găsește mai ieftin de zece lei pe zi. Un om care nu știe nici o meserie, nu simpă salarior, nu lacreză mai jos decât trei lei pe zi, înainte lucra cu un leu. Un lucrător care știe ceva căștiga între 4—9 lei pe zi. Eu am trăni în fabricile mele, care căștigă 8 și 9 lei pe zi, lucrand cu chilogramul nu cu ziua.

Totuștă nu au scumpit, este adevărat, dar aceasta este un fenomen economic care se observă în toate părțile; și văzut plăgueri în contra scumpirii vieții în parlamentul german, în cel francez și în alttele. Stricări tarifă, dacă vrăji să aducești săracia în țară; veți avea poate atunci unele lucruri puțin trebuințioase mai ieftine, vor scădea chirii, salariile, dar situația finanțării și țării va cădea foarte joasă; săracia se va întinde peste tot, și vom vedea dacă va va plăcea aceea stare de lucru.

Am auzit zicându-se: nito în Tarcis, entare marfa este mult mai ieftină decât la noi. Să ne fereacă Dumnezeu de situația economică a Transilvaniei!

Iesinătoare în săracie este mult mai rea decât scumpete la bogăție!

Orice judecă care aspiră să moargă înainte, trebuie să se îmbogățească și fățul cu că se îmbogățește cu sătăcă viața se scumpescă. Una este legată de alta.

La naștere să răsuflă la pace, să înceapă neexperimentata care să-ă atinge de el să poată face cel mai mare rău țării: nici nu sună atunci bazașie ce să ajută să lugădă în negocierile noastre cu statele străine; numai acest tarif ne-a dat bazașie cu care putem să dobândim ceea ce este intereselor noastre economice.

pilul era încă mic: n'avea nervos să piece, dar nici împreună cu vreunul dia ei nu voia să intră la lucru.

Ce să facă apoi cu copilai? Să-l dea la dojnic și să muncească el și Bucura, ca să poată plăti pentru el?

Asta Bucura odată cu capul n'o voia.

„De ce adecață l-am luat, dacă-l dau? — zicea dânsa. — Copilul trage la cine-l hrănește și poartă grija de el și eu vreau, ca la mine să trăgu, și-o să-mi fie și mie mai drag, dacă mă căzneșc cu el. De ce mi-e copil de suflet? Vreau să știu, că eu i-am păstrat viață, eu l-am lăsat sufletește.“

A rămas dar să facă ea ce va fi săliind cu el; dar dela ea să nu-l deie.

Acum însă dânsa nu mai poate să între în slujbă cum fusese vorba, că trebuia să stea cu copilul ei.

„Uite, — zise el, — o să ne mai strâmtorăm, o că ne mai tragem dela gură și o să răzbîm cumvaș.

Peste câteva zile el a intrat căruțaș la primărie, iar ea a înepus să spele pentru alii căruțași, cări nu erau insureși, și putea să poarte în toată tigări grăjă de Bucură și el, care sugea cu multă pește din linguriș, dedea din mâni și din plicătoare când îl îmbăllă și dormește ca un pui de bursuc.

Daodată el însă a pornit-o pe plâns, nu mai dormiște, nu mai voia să mânânce și pierdeă vânzând cu ochii.

Alergă Gheorghe după doctor.

„Apoi nu-l așa, femele, — grăi doctorul, — dacă îl-a pierd laiptele și nu poți să dai copilul

Cu tariful turcesc de odinioară de bună seamă că nu puteam dobândi nimic.

Precum nedrepți ați fost față cu noi în chestiunea tratatelor de comersiu, tot atât de nedrept și de puțin întemeiat a fost dl Diszesen, dar mai cu seamă dl Maiorescu, când a aruncat bănuiești și temori în ceeace privește chestiunea Dunării.

Dunărea noi am apărat-o tu totdeauna. Chestiunea libertății navigației pe Dunăre a fost un articol de credință al partidului liberal. (Aplauze).

S'a vorbit aici despre cuvintele rostită de dl de Aehrenthal în delegația austro-ungară. Ne ne aparține să discutăm aici cuvintele marelui cancelar al Austro-Ungariei, precum nici nu se cuvine să polemizăm cu jurnalele care au explorați acele cuvinte. Ceeace vă impoartă pe d-voastră să știți este nu că nu vom tolera cea mai mică atingere a drepturilor noastre suverane în chestiunea Dunării. (Aplauze).

Ocupăm cea mai mare parte a Dunării de jos, și Dunărea de jos este partea cea mai importantă a Dunării întregi.

Suntem stăpâni pe țărul sătăng, dela Vârciorova până la Ostrov și stăpâni pe amândouă țărurile dela Ostrov până la mare prin canașul Salina.

Cred că d-voastră că noi suntem în stare să ne scotim această importanță situație? Că noi nu știm ce trebuie să facem ca să apărăm drepturile și prerogativele pe care pururea le-am apărat cu succes până astăzi!

Dar libertatea navigației pe flăvile internaționale este regalată de dreptul internațional; și poate zice că este chiar codificată; tratatele și regulamentele internaționale relative la Rin și Elba formează adioitate în această materie.

Ceeace vă putem asigura e că nu vom admite, că nimic din principiile acolo consacrate, să fie micșorate pentru noi (aplauze).

Trebue să mai știți că nu vom admite că în această chestiune se poate trata despre noi, fără de noi fără consimțământul și aprobarea noastră. (Aplauze prelungite).

— Fiind orice b-d vice-președinte Climescu, consultați Senatul asupra prelungirii ședinței și se încovințează. — Dl ministru de finanțe — orice Stat trebuie să fie suveran, are dreptul să vorbească în acelaș mod; astfel îl autoriză dreptul giților în această materie.

Dacă și dl Maiorescu, și dl Diszesen se întrebă ce va să zică „Imprejurării grele din afară“, ce va să zică „relații normale?“. Întrebarea pare a fi o glamură. Trebuie oră să îngrijești în proiectul de răspuns, toate evenimentele politice importante, toate imprejurările grele din afară?

la doar, n'ai să îl hrănești par că fi om mare. Laptele de vacă e prea gras pentru copil: ai să îndoiesti cu apă, — acum ia început una și una, apoi din ce în ce mai puțină apă, și că i pui și zahăr. Altfel și se prăpădește copilul, și ar fi păcat de el, că e foarte voinic și de o mare frumusețe.

El îl arăta apoi cum are să pună laptele în sticle bline îndopate, să șase sticlele în apă clocoitoare, ca să fiarbă laptele din ele, și să îl dele apoi copilului căldicel fie cu linguriș, fie din biberon înținut totdeauna în apă curată.

— Așa am să fac, domnule doctor, — grăi Bucura viu îngrijită, — și așa a și făcut. Era, căi drept, multă bătăie de cap, dar copilul creștește și se faceă din ce în ce mai bucalat și mai drăgoș.

Gheorghe se bucură și el, dar era, din ce în ce mai puțin pe gânduri.

El căruțaș la primărie și tată la așa copil!?

Acum tot mai mergea, dar îl era greu cănd se găndeau, că copilul o să crească și o să înțeleagă și n'o să fie mulțumit cu așa tată.

Se pricepea la dulgherie, așa cum se face ea la țară, ba făcuse, la nevoie, și roate, și căruțe, — așa mai din topor, și mai ales astăzi și adusese la București, unde dulgherii găsesc de lucru mai ușor decât la țară, — însă numai în timpul eterii. Aștepta să-l primăvara, ca să înceapă a lucra cu barda și cu ferestrăul. Tot căștigă trei, patru, ba în totul lucrărilor chiar și cinci lei pe zi. Tot nu era însă om. Tineă să fie de capul lui când o să ajungă copilul destul de mare, ca să poată judeca.

(Va urma.)

D-vosstră ca oameni politici nu le cunoașteți, și nu știți că sunt grele?

De ce să zis că relațiile cu statele străine sunt normale? Dar dacă am fi spus cuvinte mai accentuate în sensul bunelor relații, ne-ați fi zis: prea vă închiințăți, prea vă lăudați sau prea vă umiliți. Am admis un cuvânt demn, cuvântul de normale; el e sinonim cu obișnuite, bune, se aveți și împuță?

Dar dl. Dicescu zice: cu Grecia avem noi relații normale?

Cu Grecia, nu avem relații de loc, și deci nu vorbeam de dânsene.

Când am zis relații normale, am avut în vedere statele cu care avem relații, iar nu anumite cu care nu avem relații. Cu Grecia ne găsim într-o situație anormală, s'a menținut o situație pe care am găsit-o la guvern și tot așa va rămâne pe cât timp va curge răuge românească în Macedonia. (Aplauze prelungite).

Depinde de cei ce vor să aibă relații normale cu noi, să facă să inceteze acuzată starea de lucru, căci nu se căștigă nimic și nu se face propagandă prin asemenei mijloace în secolul al 20-lea.

Dl. Dicescu a mers și mai departe cu întrebările sale. D-sa zice că o țară poate să aibă două politici: una de stat, alta națională, și cere să ne pronunțăm asupra acestor două politici. Voiu răspunde că în guvern conștient, de datorile și de poziția lui nu poate să vorbească în parlament decât de politica de stat. Politica națională, cum o numește d-sa, sau aspiraționi, domine, cum le ar numi alii, nu se tratează în desbaterile publice. Sunt numai anume momente și imprefecțiuni în care se poste vorbi de asemenea cheflui și ministrului care ar răscoci acuzată regula de puritate n-ar fi un bărbat de stat ci un rezocit. (Aplauze). (Va urmă).

Din România.

Condamnarea cărciumarilor evrei din Iași. Iei să afișez desbaterile procesului de călomie intentat de dr. Șumuleanu cărciumarilor evrei din Iași.

După pledoaria dlui A. C. Cuza, au vorbit d-nii St. Gheorghiu, Pella, Călinescu, Neron Lupescu și D. Alexandrescu, din partea acuzaților.

La orele 5 dim. terminându-se pledoariile, juriul ieșiră în Cameră, de deliberare, unde întârzie aproape o oră din cauza complexului de formalități.

La orele 6 juriul apăr în ședință și pronunță un verdict zilnicivit cu circumstanțe stenografate.

În haza acestui verdict Curtea condamnă pe cei 110 cărciumari la câte 200 lei despăgubiri civile de fierbere și 2000 lei în solidar cheltuile de judecăță către d. dr. Șumuleanu; câte 100 lei de fiecare amenda către stat și 700 lei în solidar cheltuile de procedură.

Verdictul a fost primit cu ovații de către numeroasa asistență, care cu toată ora înaintată a urmărit desbaterile cu un viu interes.

Condamnății au făcut recurs în casărie.

Meetingurile naționale în România.

Căăraș.

Duminică a avut loc aici o întrunire de proteste contra politicei Austriei față de România. Întruirea s'a înținut la ora 2 după amiază în sala parcului comunal.

Aziștă lume foarte multă, cetățeni din toate clasele și fără deosebire de coloare politică. Prin loje, se observă foarte multe doamne.

Președintele deschide întruirea, arătând scopul acestui meeting național și punctele care vor fi desvoltate de oratori.

Cel dințial a luat cuvântul dl Nicolae Alexiu, fost primar și avocat, care denunță politica neînțistă a Austriei față de noi români, accentuând că trebuie să dovedim dela un capăt la celalalt al fărti că suntem un popor liber și stăpân pe interesele noastre.

După dl Traian Marinescu, avocat, vorbește dl Sima Niculescu, deputat, care în aplauzele mulțimii spune că ne-am condus până aci de o politică greșită și că dacă o vom continua, vom cădea în prăpastie.

Au mai vorbit domnii Tr. Marinescu, St. Serbanescu și Elyseu Iliescu avocați în acelaș sens.

Circulară

On. Direcționiile ale despărțimintelor »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român«.

Domnule Director,

E de prisos să mai accentuăm importanța ce o au prelegerile poporale pentru înămintarea culturală și întărirea economică a țărănimii dela sate. Cu ajutorul lor putem îndeplini una dintre cele mai importante probleme ale instituțiunii noastre culturale: răspândirea culturii la sate. Experiențele de până acum dovedesc că poporul arătă cel mai mare interes față de sfaturile și îndrumările pe care îi le dă cărturărimea cu ocazia prelegerilor. În despărțimintele în cari comitetele cercuale s'au îngrădit să se țină prelegeri sistematice și practice, se pot constata rezultate concrete îmbucurătoare. Să atunci cănd țărani se vor convinge că »domnil« se îngrădă din toată înima de soartea lor nașă, când vor vedea că din dela orașe vin în mijlocul lor să le arate, cu vorba și cu fapta, căle și mijloacele care le pot îlesni traiul, îi vor primi cu dragoste frățească și se va întâli și mai mult încrederea țărănimii în conducătorii săi.

Având în vedere importanța națională a acestor prelegeri, nășejduim că toate despărțimintele noastre își vor da sănătă să aranjeze în toate comunele de pe teritoriul lor asemenea prelegeri poporale.

Comitetul central, în ședință sa ținută la 20 iulie 1908, pentru a înlesni ținerea prelegerilor poporale mai ales în despărțimintele lipsite de mijloace materiale a votat spre acest scop, pe 1909 suma de 2000 coroane, care se va distribui în părți egale de căte 100 cor., între 20 de despărțiminte ale »Asociației«.

Pentru orientarea on. direcționi ale despărțimintelor, ne permitem să își țină principiile clăzitoare la ținerea prelegerilor poporale și condițiunile ce trebuie să le îndeplinească despărțimintele pentru a putea fi împărtășite de ajutorul de 100 cor. cel din comitetul central:

1. Comitetele cercuale să stabilească de mai înainte comunele, în cari se vor ține prelegeri poporale, având mai ales în vedere acele comune, unde până acum nu s'au ținut niciodată prelegeri poporale și nici adunări cercuale și prin urmare »Asociația« e mai puțin cunoscută. Se va mai avea în vedere situația scăpătăză a comunei și neapărata trebuință de a se face ceva pentru povăzirea locuitorilor spre a încălța în cele economice.

2. Comitetele cercuale vor face apel la întregă cărturărimea de pe teritoriul despărțimintului să țină prelegeri și să aranjeze șezători la sate, în Dumineci și sărbători. Dacă pe teritoriul despărțimintului se găsesc specialiști în ale economice, de exemplu preoți și învățători, care înțimpiu din urmă sănătă să se califice în pomărit, vierini, atipărit etc., precum și medici, avocați, funcționari de bancă s. a. m. d., trebuie invitați să se aranjeze să țină prelegeri în diferite comune, înțindând subiecte din specialitatea lor.

3. E de dorit ca prelegerile poporale să fie de mai înainte pregătite, dar să se țină liber — nu cetește — și cu demonstrații practice. Tot ce se poate arăta și experimenta, să se arate și să se experimenteze, aşa de exemplu:

a) Referitor la cultura pământului, se vor arăta diferențele soiurilor de mașini și recizite agricole, și unde se poste, se vor pune și în lucrare, că cei prezentați să se poată convinge de avantajele lor.

b) Tot așa se va proceda la prelegerile de pomărit, arătând cum se face în practică semința pomilor, strămutarea, altoarea și formarea co-roanei lor, etc.

c) La cultura viei, se vor arăta de ex. cum se face rigolarea pământului, altoarea viei, etc.

d) La cultura legumelor, se vor arăta diferențele soiurilor de semințe mai alese și specii din legumele cele mai frumoase și mai rezistabile, etc.

e) La stupărit se vor arăta spre ex. coșnițele sistematice, diferențele soiurilor de recizite și mașini practice, și așa mai departe se va proceda și la alte ramuri ale agriculturii.

Despărțimintele care au schiopacoane le vor întreba și la prelegerile poporale, finde că s'au dovedit a fi potrivite pentru a deține interesul țărănimii față de prelegeri.

Cele mai bune dintre prelegeri se vor înainta comitetului central, care le va cenzura prin organele sale și eventual le va publica în foaia »Asociației« sau în »Biblioteca poporala a Asociației«.

4. Cu ocazia prelegerilor poporale se vor înființa agenții și biblioteci poporale, spre care scop despărțimintele noastre primesc gratuit toate publicațiunile poporale de căi dispune »Asociație«.

5. Toate prelegerile se vor ține sub conducerea unui delegat al comitetelor cercuale. Spre acest scop membrii comitetelor cercuale vor avea să împărtă conducerea și președinția prelegerilor, ca toți să lucreze deopotrivă la reușita acestora. Se va face propagandă ca la prelegeri să ia parte și poporul din comunele învecinate.

6. Comitetele cercuale vor avea să alcătuiască în luna Ianuarie 1909, lista prelegerilor, pe care au de gând să le țină în cursul anului, indicând astă comunele că și numele conferențiarilor, precum și numele membrilor din comitet care le vor prezenta.

Listele aceste se vor înainta comitetului central cel mult până la 1 Februarie 1909 arătând, dacă doresc să fie împărtășite de ajutorul de 100 cor.

Acele dintră despărțimintele care nu vor înainta lista prelegerilor poporale până la terminul indicat mai sus, nu vor putea fi împărtășite de ajutorul de 100 cor.

O prelegeră economică nu se va putea remunera cu mai mult de 10 cor. din partea despărțimintelor. Așa încât despărțimintele care primește ajutorul de 100 cor. vor avea să țină cel puțin 10 prelegeri economice.

Deodată cu înaintarea acestor liste comitetului central, se va arăta și că agenții și biblioteci poporale vor să înființeze, cerând numărul corespunzător de exemplare din publicațiunile poporale ale »Asociației«.

Totodată atragem atenția On. direcționi asupra Tovărășilor săi, invitând-le să își înfrățească să se înființeze căt mai multe în comunele de pe teritoriul despărțimintelor. Cei care vor izbuci să înființeze tovarășii de credit, de producție, de valorizare etc. să fie împărtășiti de premii, ca încurajare. Densitatea se vor da premii și cărturărilor, care vor înființa pepiniere de viață americană, grădini de pom, gospodării model etc.

In pîrlito, unde este teren propuls pentru negoț, despărțimintele se vor loga, că argeze un specialist — eventual mai mulți, — ca să țină cursuri de negoț pentru țărani, în care să li se spună: 1. Folosul negoțului la sate; 2. Întocmirea actelor privării; 3. Mărfuț cu care trebuie să facă negoțul; de unde se poate procură aceasta mărfuț; 4. Părți mai de căptenie din legăză comestibilă; 5. Pregătirea hărtilor trebuințoase pentru cercetă dreptul de a deschide prăvelis; 6. Îndrumări pentru pătarea sototeliilor; 7. Despre însojirile de consum etc.

Cumuscând oratorul direcționi acest program de acțiune, le atragem atenția că se ține cu ajutorul comitetelor cercuale disponițional, ca să căștige ajutare materială și din alte părți (avera proprie, venitul petrecerilor, donațiile de la bănei etc.) ca să se poată țină că mai multe prelegeri economice la sate.

În urmărirea răspunsului D-vosstră, Vă rugăm, Domnule Director, să primi și încredere dințarea deosebită noastră stime.

Sibiu, în 10 Decembrie 1908.

Iosif St. Șuluju m. p., Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

Din străinătate.

Situația crizei europene. Cercurile gubernamentale consideră în mod pessimist situația, deoarece prin nota rusă se respinge încă câteva tratativele directe din Austria și Rusia.

Nota rusească spune că Rusia va adăuga punctul de vedere al Austriei, numai după puterile semnatare ale tratatului din Berlin vor cădea de acord asupra cheșilunei anexărelor Bosniei.

Ori prin aceasta să trăgămară și mai mult convocarea conferinței internaționale, și baronul Aehrenthal își vede astfel realizată dorința lui de a amâna că mai mult convocarea conferinței.

Rezoluția drului Lueger în favoarea României. Iată textul rezoluției propuse la ultima ședință a camerei deputaților de către dl Dr. Lueger în favoarea tratatului de comerț cu România: »Guvernul este invitat să lucră cu toată energia pentru ca negocierile tratatului de comerț cu România să fie continuătă cu conștiință scopului de a obține un rezultat satisfăcător pentru interesele industriei și agriculturii austriace. Tratatul să fie supus camerei fără întârziere«.

Criza orientală.

Ideea conferinței internaționale e aproape de realizare. Între evenimentele diplomatici privitoare la criza iscată în jurul anexiunii Bosniei, pentru azi avem de înregistrat unul de mare însemnatate. Azi s'a expediat dela Petersburg circulara cabinetului de externe rus, în care se comunică puterilor atitudinea Rusiei în chestia anexiunii. În fațelesul acestei circulare, anexiunea e chestie europeană și în consecință nu se poate rezolvi între Austro-Ungaria și Turcia, ci numai în o conferință internațională, constituită din reprezentanții tuturor puterilor care au semnat tratatul din Berlin.

Se precizează în circulară, că deși tratativele nemijlocite pot resulta mult bine în favoarea cheștiunii, rezolvarea ei definitivă depinde totuși de aprobarea puterilor semnatare. Oficiosul »Rossija« va publica în întregime circulara în numărul său de mâine și va servi totodată și cu informații privitoare la mult așteptatul exposeu al ministrului Izwolsky, care expozează răsună în ședință de mâine a Dumei.

În același timp cu circulara și cabinetul de externe austro-ungar va face comunicări puterilor europene, conform căror comunicări între Rusia și Austro-Ungaria domnește azi deplin acord în chestia conferinței.

Blocotul nu încetează.

Mișcarea de boicotare în Valenă sporește mai ales din cauza agitațiunii ce se face de a se impiedica debucarea viitorrei noște precum și de a se interzice deschiderea coletei apărând unor funcționari și consulaților. Sunt temeri de cicoiuri din acestă perspică.

Marchizul de Pallavicini a făcut noi demersuri pe lângă Poartă în chestiunea înșetării boicotului.

Serbia războinică.

Situația internațională începe să se linistească, dar în mica Serbia dispoziția războinică nu vrea să înceteze. Lumea și îndeosebi cercurile Monarhiei noastre sunt îngrijorate de pregătirile febrele ce se fac în Serbia în vederea războiului. Scupcina, care s'a întrunit acum, va fi chemată să decidă în privința aceasta în timpul apropiat. Acum își vor da seama de misiunile lor ministrul de externe Milovanovits în Berlin, Paris, Londra și Roma, Pasits în Petersburg și Novakovits în Constantinopol. Ministrul de externe a și referat deja despre această misiune și Scupcina în ultima ei ședință secretă a aprobat unanim demersul său. Propunerile lui Milovanovits se intemeiază pe recompenzații, pe care Serbia ar trebui să le capete pentru anexiune. Si anume Serbia cere un teritor, care

să o lege cu Muntenegru. Pasits însă este înconjurătă de către propunerii, el cere autonomie pe seama Bosniei, supt suveranitate otomană.

Sârbii.

Belgrad, 24 Dec. — Ministrul de războiu a mai prezintat azi un proiect Scupcinei prin care cere, pe lângă cele zece milioane alte două milioane. Scupcina le va vota.

Turcia.

Londra, 24. Dec. — Times primește din Constantinopol: Contele Pallavicini a prezentat ieri ministrului vizir un memorandum cu următoarele puncte:

1) Austro-Ungaria se învoiește la ursarea cu 15% a vânurilor tarcești și este dispusă să încheie o convenție cu Turcia, care va garantează ursarea vânurilor în viitor.

2) Austro-Ungaria se învoiește la închiderea oficiilor de postă din Tarcis, dacă se vor lăovi mariile puteri la aceasta.

3) Austro-Ungaria abzice la protectoratul religios al poporului albanilor catolici.

Marele vizir a spus că constată uimire, că Austro-Ungaria vorbește despre astfel de concesiuni pe care de mult îi-a acordat deja. Cercurile oficiale cred că Turcia va respinge acest memorandum, dacă Austro-Ungaria nu se va hotărî la mari recompenzații bănești.

Bulgaria.

Sofia, 24 Dec. — Guvernul bulgar a trimis azi reprezentanților marilor Puteri o noată verbală părgândătoare de limbaj în pasajul bucovinian al discursului Traianu în fața d-lor Bulgaria și relevă că etătăinea corectă obiectivă sănătoasă și luceretrile pentru o înțelegere făcute de Bulgaria. Nota este bazată pe primul text al discursului românului tradus în bulgăru. Se citează de asemenea falsul raport dintr-o proclamație a Bulgariei că independența și anexiunea Bosniei. În urma publicării toxicilor sătmăreni și discursului transdanubian nota este în mod parțial fără obiect.

Corpurile legiuitorare române.

Camera.

Discuția la mesaj, durează încă, într-o alivie tot mai largă. Zilele trecute a luat pe rând cuvântul fruntașii din toate partidele. Au vorbit dd. Nicu Filipescu, G. Dragu, Take Ionescu și acum în urmă d-l Vintilă Brătianu. Vom reproduce după puțință pe rând importantele discursuri ce s-au rostit și se rostesc dela tribuna parlamentului român, cari desigur ne interesează și pe noi în cea mai mare măsură.

În ședință de ieri după amează a luat cuvântul d-nul Vintilă Brătianu, primarul capitalei.

Discursul d-lui Vintilă Brătianu.

Discuția a luat o importanță deosebită, căci s'au atins chestiuni care de mult nu au mai făcut obiectul desbaterilor noastre, în deosebi chestiile de politică externă și cele privitoare la armată. Este un început de reînnoire a vieții noastre politice. Discuția la mesaj nu trebuie să fie numai un prilej pentru satisfacerea unor ambii deșertă, ci trebuie să îmbrățișeze interesele generale ale statului, aceasta cu atât mai mult, cu cât suntem aici la o cotitură a vieții noastre de stat.

Oratorul remarcă toate evenimentele politice care în ultimul timp au schimbat atmosfera politică externă.

A crescut bogăția generală, dar trebuie să ne întrebăm dacă statul și-a împlinit rolul. Deja început trebuie să spunem că generația actuală nu a avut eroismul și avântul generației care a format România modernă. Vă vorbeam de întărirea a

o mulțime de bănci, care au ajutat dezvoltarea comerțului. În această privință meritul e al Băncii Naționale, acea instituție pe care dl Filipescu și dl Carp o atacă în sesiunea trecută. (Aplauze).

Trecem printr-o criză de stat și grădala este a partidelor politice. Generația dela 1859 a avut două ideologii: unul național, altul democrat. Pe cel dințău și l'a împlinit, și nu a lăsat naș stat național. Democratismul a fost în fondul tradiției partidului liberal.

Azi există la o goană după acest cuvânt, partidul d-lui Take Ionescu e democrat, al d-lor Iorga, — în formă, — tot așa! Eu cred însă că democratismul nu poate fi decât liberal. (Aplauze). Democratismul cauză ca masurile profunde ale poporului să aducă la viață publică elementele de valoare. (Aplauze). Nu poate fi democrat Alexandru II al Rusiei, fiindcă a dat pământ jăranilor. (Aplauze).

Aceasta fiindcă d-l Carp se laudă că e democrat fiindcă a dat pământ jăranilor. (Aplauze). Nu e democrat acela care crede că oricine nu poate ridica ori cât de sus. Nu există democrat decât având încredere deplină în calitățile vitale ale poporului în mijlocul căruia trăiești (Aplauze). Nu ești democrat când faci apel la capitalul străin ca să exploatezi petrolul! (Aplauze).

Nu sunt democrat când apăr, — ca să iau un exemplu dela București, — când apăr pe măcelarii care vor să vândă carne tobaculoasă, fiindcă interesul celor 300.000 e mai mare decât interesul celor 300! (Aplauze). Caracterele democratice sunt lipsa de personalitate, lipsa de reclamă, lipsa de „boulangism“. (Aplauze). D-l Iorga e un bun adunător de documente, dar nu e democrat, fiindcă nu crede că singură personalitatea d-sale e desjura ca să facă fericită această țară! (ilaritate). Si acesta e „boulangism“.

Dar sunt manifestații de „boulangism“ care nu sunt făcute împrejurul nouării partid. Un profesor dela Galați a numit pe d. Take Ionescu „soarele noastră rasare“ (aplauze), „supra-omul“ (ilaritate), fără ca d să nu protesteze. D. Cincu a fost numit „Steaua polară“ (râsă).

Oratorul citează mai multe fraze ridicolă, rotite chiar de profesori universitari, și în care d. Take Ionescu e idolatrizat. Un profesor universitar îl numește chiar Cristos! (Râsă, aplauze).

D. Take Ionescu în loc să tempereze aceste adicării primejdioase pentru viața noastră publică, le încurjează, și, înălțându-se de-a lungul atmosferei, a sjans să zibă o parere tot aza de exagerată despre capacitatea d-sale (ilaritate). Cat de condamnată pare această lipsă de modestie, sănd ne gândim la omului la careva lucru și neamul nostru, cari nu au voit să vorbească despre persoana lor.

La orele 5 și 25 sedința se suspendă.

La redeschidere, orele 5.30.

D. Em. Costinescu depune proiectele de legi pentru încheierea unei convenții comerciale cu Spania, și prlungirea convenției comerciale cu Turcia.

Senatul.

Ședința s'a deschis la orele 2 și 25 d. a., sub presidenția d-lui general Budășescu.

Prezenți 84 domni senatori.

Dr. Jugureanu cere să î-se pună la dispoziție un tablou al băncilor care s'au căutat la Guverna și un altul de venturile și cheiurile aceleiaș stațiuni balneare spre a-i servi la o interpellare.

Daul general Badulescu cere să se arate în rapoartele comisiilor de indigenate date când cel admis spre a fi recunoscut, să a-lăpădat de protecția sastră și dacă a satisfăcut legii recăzărelor.

Daul Al. Constantinescu spune că în constituție nu se cere ca o condiție indispensabilă în deplinirea serviciului militar.

S'a recunoscut dnal Matei Comănescu, român transilvănean, din Constanța.

Ședința s'a ridicat la orele 3.

care face să încreză durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. teze imediat orice junghiu în coaste și în spate, se folosesc cu rezultat bun. In contra GUTURA IULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 filtri, o sticla mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mări sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la

Szémann Agoston,

Farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate pările lumii

Dacă a-ți încercat toate!
și tot nu v'au trecut durerile reomatice cerești o stică de
SPIRT DE GHIATA

Mișcarea culturală.

»Astra« la Abrud. Membrii comitetului cerșet, despărținătorul Abrud Câmpeni al »Asociației pentru literatură și cultura poporului român« sunt convocați la ședință pe 28 Decembrie 1908 ora 1 $\frac{1}{2}$, în localul »Aurările« din Abrud. Câmpeni, la 20 Decembrie 1908. Romul Furdui, director.

NOUTĂȚI.

ARAD, 25 Decembrie n. 1908.

— Atragem luarea aminte a ceterilor „Trinum“ asupra foiletonului ce începe să publicăm și din peana distinsului nostru literat dl Ioan Slavici.

— Din temnița Seghedinului. Părintele Ioan Nuorescu ne scrie din temniță, că n'a scăpat încă de acolo, precon, în urma unei știri înxlate publicase noi și că este condamnat nu în două ci în trei luni.

— O miliune de coroane pentru fondul cultural arhidicezan. Cetim în »Telegr. Român« că dl Dr. Nicolae Vecerdea, dirigentul filialei »Albina« din Brașov, a donat fondului cultural arhidicezan sumă de 1000 cor. Dl Dr. Vecerdea a fost cel dințăiu, care a dat ascultare apelului I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Metropolitului Ioan și a adus jefușă pe altarul bisericei și a culturii românești frumoasa sumă de o miliune de coroane, ceea ce e egal cu un ajutor anual de 50 cor., asigurat pentru vecii vecilor.

— Tămaduirea cancerului. Din Paris se anunță că într-un cerc de savanți, profesori doctori Domenici și Vilechan au dovedit că au reușit să afle mijlocul de vindecare a cancerului. Descoperirea aceasta face mare sensație între medici.

— Strânsi în curele. Trebuie că »mari vizuri naționale«, Kossuth și Apponyi, sunt rău strânsi în curele. Deșul și în numărul festiv de Crăciun al ziarului »Magyarország«, anărându-se adresează — »națiunile, să fie cu răbdare și să-și sjute. În natură nu-i se poate, — zice Kossuth, vînd să potolască ce »civile« căd urgătoare și urmă și banca națională, cele două mari făgăduințe în numele căror s-a purtat luptă »națională...«

„Să nu conturbăm munca conșcientă — scrie Apponyi, tipul (?) conșcientă — prin noințelegeri, ci să onorăm pe vizirul nostru cu acea încredere care i este necesară pentru a rezolvă misiunea ce și-a propus“.

Se vede treaba că Apponyi a simțit că ungurii îi început să pieză încrederea în Kossuth.

Nici chiar ungurii nu pot fi duși de nai de niște scămaratori politici.

— Glorificarea lui Zeppelin. Germanii fanatiști de îsbânda lui Zeppelin în recordul mersului prin aer, au cules ca o relicvă sfântă, resturile balonului lui Zeppelin, cu care a bătut acest record și care a fost sfrobit de un accident.

Un furgon de artillerie, care transporta aceste resturi prin oraș în spate măsuțul național a fost însoțit de o imensă mulțime, care urma piesele sfârșitoare, ca și cum ar fi urmat niște religie.

— Socoteli finale. Se știe, căă dorință su-patriotă pentru a determină pe M. Sa să stea că mai mult în Buda. Pentru a-l atrage, el s'a pus și au restaurat, ori făcut apropape din funda-mânt palatul regal.

După raportul ce s'a depus, restaurarea acea-

sta, împreună cu mobilier cu tot, a costat 32 milioane.

Mare sumă, dar vorba românilui: obrazul subire cu cheltulală se ţine.

— Un proces interesant. La tribunalul din Brăila se judecă un proces rar în felul său.

E vorba de acțiunea intentată de dentistul Fittman din Galați, dentistul C. Caralanopoulos de aci. Mobilul procesului dintre cel doi dentisti e următorul:

Acum doi ani, pe timpul conflictului greco-român, dentistul Caralanopoulos care domicilia pe atunci la Galați, ca o »demonstrație« contra românilor și a jării lor, a părăsit România înjurând și blâstămând pământul pe care trăise bine vreme indelungată. La plecarea sa a vândut cabinetul dentar din Galați, cestonând în același timp întreaga sa clientelă din Galați și Brăila, unul alt dentist, dlui Fittman.

Actul acestei vânzări a fost confirmat între cei doi dentisti printr'un schimb de scrisori, cum se uzitează în comerț, și afacerea părea definitiv transacțiată.

Ce se întâmplă însă? La vreo șase luni după plecarea dlui Caralanopoulos, acesta care își încercase în viața astă norocul în Constantinopol, nu se știe din ce motive a găsit cu calea să se relincoare din nou în România, stabilindu-se de data astă la Brăila. Prin reinșarcerea sa în tără și stabilirea sa la Brăila, dentistul C. Caralanopoulos a călcăt stipulațiunile actului încheiat între el și dentistul Fittman. Aceasta îl a căzut în judecătă, cerându-i despăgubiri și desfășurarea cabinetului dentar din Brăila. Tribunalul local judecând acțiunea intentată de dentistul Fittman, urmă să se pronunțe azi. Învindu-se însă, divergență de opiniile între președintele tribunalului secției II, dlui Ar. Alexandrescu, și suplentul Liciu, dlui președinte filial pentru admiterea sesiunii în înregime, iar dlui suplent pentru admiterea ei în ceea ce privește despăgubirile și cheltuielile de judecătă, procesul a rămas a se judeca din nou de către tribunaț, în completul său.

— Galerie de picturi în Arad. Aradul pentru unguri a devenit un centru cultural însemnat.

Așa fel ne putem explica și aranjarea expoziției de picturi din sala festivă a comerciașilor superioara, care s'a deschis la 20/XII într-o mare festivitate.

Asociația unor artiști unguri din Arad nu concurează a 39 pictori și 4 sculptori din Budapesta și înțocmit o galerie de obiecte de artă.

Sunt expuse 182 bunăzi obiecte de artă în două săli.

Sa menționăm dintr-o altă sălă ca compozitii, cât și ca tehnică și coloritul »Călugări în bibliotecă« de L. Bruck, care este o operă dintre cele mai de valoare, care și-a fost vreodată expusă publicului nostru, împreună cu framoul »Internul castelului« și »Păstorul«, toate executate cu multă pricepere și putere mărturisesc talentul autorului. E de mare valoare »Pietă«, care înfățișează, ca lacerare măiestră suferință cumplită. Apoi »Ploie aurie« o admirabilă impresie de toamnă (»Să sună frunza de nuc...«). Aproapele ale lui I. Molnár-Pentelenyi.

În rind cu el și E. Kecziánffy, mult mai cind ca colori captivitori ca tehnică, la ce mult îi ajută pastelizarea. Dintre căte ore, mai frumoase este »In atelier« și »Oiaia galbină« prima mai bună, și două mai drăguță. Ca portret mic în felul său la această galerie este »Dama în haină trandafirie« tot a lui Keményffy.

E de remarcată apoi originalitatea surprinzătoare în concepție a lui Margitay, care ca fotodesen și acuarele are motive drăguțe »Naioi de asediul...« și »Iși spunește cera«. — Asemenea se distinge cu realitatea colorilor și se deosebește de ceteri încă cu motivele pur ungurești L. Pataky — »Prin zăpadă cără casă« și cu »Herghelia«. Ca tehnică modernă și elegantă se remarcă dintr-o toată »Curtea cu flori« plină de caldără, de colori interesante, multe și armonioase ca complex, — alti Ujváry.

Între cele mai de seamă este »Culesul de curcuruz« de B. hară; vre-o căteva impresii de toamnă ale lui K. Kovács care se recomandă prin execuțarea drăgușă a mollivelor poețice; »Beállítás pityokosan« și »Orășul arzând« a lui Kecziánffy; apoi »Piroz alma borizű« de A. Somogyi, care se impune mai mult cu titlul poetic. Din fată lipsește răsfățarea, surâsul dulce — și guitor, lipsesc — aria. Asemenea simplă, dar coloțată, ca tehnică moale și cu efect lucrată este »Portretul unei fetițe« de Fr. Balla, unul dintre cei mai buni pictori arădeni. În fine trebuie să amintesc pe artistă Viola de Auyos, dintre dame prima. Se remarcă prin tehnică excelentă, prin gust și perfețiune în manuarea penelului. Apoi M. Rubovits cu »Tolette«; O. Tull prin aquarele sale; C. Wolf cu »Pulei mamă« și Nagy V. — Aceșia sunt cei mai buni. Pe lângă aceștia o să amintesc și vre-o cățiva mai slabă, sau răsfăță. Este vorba de greșală de concepție. Nu stă arta pură reproducerea fidelă a modelelor, pe cum o înțelege după semne M. Vesztrozyk și »Popasul familiei sărate« îl înfățișează asemenea unei familiile de țigan odihind pe un câmp sălbatic de verde și privind în zare. Nu! Artă este ceva mai mult. Idealizare, sentimente, sublim, — aranjarea figurilor, demnă ideii care o reprezintă acel tablou.

Când privești »târgurile« lui B. Erdösy, îți vine să crezi că anume este aranjat pentru tablou. Personajele par că sunt multă mai multă decât la târg. »Plimbarea la câmp« de E. Ufferbach este cam slabă. Acușa-nu trece în secedință. — Afară de acestea sunt încă slăbuje căteva mai nelesemante.

În aceasta expoziție pețin loc ocupă sculpturile. În genere toate sunt acceptabile, dar nici una nu se remarcă. — Mai de seamă sunt figurile artistice ale olarului săcăi Molnár Dani. Acest talent sălbatic a stârnit furorile en masse a lui din luce formării — fără model, și la doară. În față tuturor. Într-adevăr nimic urmărești degetele lui flexibile, cum ar formenă din luptă diform animale pline de viață. 23 Decembrie 1908. Sl. A. Opreanu.

— Agravarea dñi Păcăianu. Despre agravația dñi Păcăianu, pe care am anunțat-o și noi, »Tel. Rom.« scrie:

Majestatea Sa Împăratul și Regele nostru Franz Iosif I s'a îndurat preagrătios a șterge pe deosebi principala de 10 luni comunită de stat dicătă dñi T. V. Păcăianu, redactorul ziarului nostru, în procesul de presă ce i-a fost intentat pentru agitație, zăvășit prin publicarea articuloi »Agitatorii« din numărul 133, anul 1906, al ziarului acesta, lăsându-i nezlănuș pedeapsa secundară, de 400 coroane amenda la bani, even-tual 40 de zile temniță de stat.

— Seratele Asociației în Sibiu. Una din diletanți care avea rolul principal la pielea ce era să se joace Duminești — labotină-vinda-să se săzeta teatrală să aibă loc, iar la loc Dna Minerva Brote și Dnii Dr. T. Brodiceanu, ce concursul apreciatorilor noastre cântărește și pianiste, au improvizat un concert, care înăuntru a improvizat un somnău.

»Crucifixul« de Faure, duș cu care a înepat Dna Tritenii și părintele Murășan, a fost un punct, care a întrat în istoria publicului. Când vocea puternică a părintelui și glasul de argint al Dnei Tritenii au intonat: »Voi cei ce plănești, voi cei ce suferiți, veniți la Domneul, el vă va măngăia!« toți asculțatorii au plecat capetele și și se părea că egii încă în biserică.

Dăoara Cornelis Manu, o talentată pianistă, a executat cu mare succes: »Poloneza (es moll)« de Chopin și »Ardeleana« de Tib. Brodiceanu.

Al treilea punct a fost: Aria Santuzei din Cavaleria rustică cântată de dñă V. Tritenii; al patrulea punct: un terțet de dame cu solo de bariton, executat de dñeile M. Crișan, N. Tritenii, Dăoara R. Drexler și dñu Marășan. Iar ca înche-

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoane, la

FALK IMRE se pot procura cu platire în rate

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare.

Cu stimă: Falk Imre, Kolozsvár, str. Deák Ferencz nr. 30.

iere: „Dans românesc“ de Chovan, la patru mîni, executat de drele M. Brote și V. Triteanu. Publicul săbian, președător în ale muzicei, a fost pe deplin satisfăcut. Si nici copiii n'au fost uitati, căci după al 3-lea Nr. muzical, Dna Adelina Tăslăuanu (A. O. Maior) a cîlit înduioșarea și admirabilita schiță — „Nicoșor“ — a prozatorului I. Al. Brătescu. Voinești. Dar schița aceasta frumoasă, cîndă cu multă căldură, n'a fost numai penîru copii căci am văzut multe mame treceându-și cu batiste peste ochii desigur înăscrămați. Duminica viitoare aşteptăm cu nerăbdare conferința cu proiecțiuni, a lui profesor A. Bratu, despre Rafael.

Morală lui Burdea în politică. Subt acest titlu „Luptă“ ne denunță următorul caz:

Fericitul în domnul Gheorghe Novacovici, entuziasmul sănă universitar, după cum este știut, a fost eliminat pentru prima oară românească dela scosetele academice din patrie. A studiat deci la Viena. Dacia însă să ajungă la universitatea de aci, unde credea, că va putea studia mai ușor.

Burdea se angajaază să intervină la guvern pentru revocarea ordinului de eliminare, dar numai subt o condiție, dacă tatăl lui Gheorghe Novacovici și va da un revers, în care se obligă, că în toată viață va vota cu stăpânirea.

Părintele Novacovici a subscris reversul și Burdea a exoperat la guvern revocarea ordinului de eliminare.

Am scos la iveală acest caz din multe altele, pentru că foala lui Burdea într-un rîmăr mai recent s'a provocat la acest caz reclamând recunoștință și laudă ilustrației Sale pentru această binefacere.

Cea mai nouă aventură a prințului Gheorghe. Se anunță din Zmony: Cea mai proaspătă nouitate în Belgrad, este acum cea mai nouă aventură amoroasă a prințului moștenitor Gheorghe. Căpitanul de artilerie B. a ajuns în posesiunea mai multor scrisori compromisive pentru prințul moștenitor și soția sa. Căpitanul a luat la răspundere pe moștenitor, acesta fiind în loc de răspuns i-a tras o pașă căpitanului. A doua zi căpitanul a fost transferat la sita garnizoanei.

Promoție. Dnul Eugen Tătar din Grebeniș a fost promovat în 23 i. c. doctor în drepturi, la universitatea din Cluj. Felicitări.

Logodnă. Dăoara Paraschivă Coșea (Săliște) și dnul Petru Sionu (Reșița), logodniți. Felicitările noastre.

Mulțumită publică. Institutul de credit și economii „Mureșanu“ din Mariadarua a dăruit scălei confesionale gr. ort. române de alăi un exemplar din „Sentinela căntărilor bisericestriromâne“ de Tereșiu Bugar, în pînă de 20 cor., pentru primăvara și pe această cale mulțumita mea. Mariadarua, la 8/21 Decembrie 1908. Traian Giuleșcu, Invățător.

Un teatru național spaniol. Senatul spaniol a votat fără discuție proiectul de lege elaborat de dnul Cibestany, poet și autor dramatic, privitor la crearea și organizarea unui teatru național, după modelul Comediei Franceze.

Elementele noii teatre naționale vor fi recrute din „Teatro Espanol“, precum și din trupa clasică a lui Don Fernando Diaz de Mendoza și a dăsorei María Guerrero. Aceștia de mulți ani joacă, fie la Madrid, fie în America spaniolă și chiar la Paris, din când în când, capă d'operele teatrului spaniol vechi și modern.

Bucuria șvabiilor naționaliști este mare, că au reușit să aleagă pe fruntealor Reinhold Heegn, inginer, care a luptat pentru dreptul limbii germane și contra pluralității, reprezentant în orașul Vârșet cu 258 voturi, contra 90 voturi, că a întrunit contra candidatului kosuthist. Felicităm pe compatrioșii șvabi la această învingere și le dorim cele multe înainte!

Grecii tineri și emanciparea femeilor. Dăoara Dr. Panaitou, de loc din Alexandria, specialistă în bacteriologie, numită fiind docentă la facultatea de medicina din Atena și a început cursul zilele acestea.

Tot ce are Atenea mal luminat, mal bine pregătit în știință, mal ales din toate punctele de

vedere, a șinut să fie făjă la lectia de deschidere. Dar o grupă de tineri au căutat să împiede de a vorbi strigând mereu: „Du-te la bucătărie! Du-te de căută-ți de copii! Grecii n'au nevoie de sufragete! Jos emanciparea femeilor!“

Dar dăoara dr. s'a șinut bine și tot a făcut lectia.

Toată presa grecească a fost împotriva studenților gălăgăioși.

Reprezentăție în folosul ziaristilor.

Miercuri 17 Decembrie v. se va da la Teatrul Național din București o mare reprezentăție în folosul sindicatului ziaristilor.

Se va reprezenta cu acest prilej „O căsnicie“, prea frumoasa comedie a lui maior Ursachi. Dl Petre Liciu și dăoara Tina Barbu, care a debutat în mod atât de felicit în „Rivala“ vor spune mai multe monologe.

Această reprezentăție va fi onorată și de prezența M. S. Reginel, înaltă protectoare și președintă de onore a sindicatului ziaristilor.

Augusta suverană, Care pentru prima oară va assista la un spectacol în actuala stagione, a permis cu plăcere să onoreze cu prezență sa reprezentăția sindicatului, ca o dovadă de dragostea și interesul ce-l poartă ziaristilor.

Legea călătorielor în aer. Cu dezvoltarea ce a luat navigația în aer, cu rezultatele practice ce se arată cu sistemele noi de aeronave, un mijloc nou de comunicație și de transport se stabilește și cu acest regim nou, o legislație se impune: legislația aeriană.

Intr-adevăr, se construiesc șapronuri și statii pentru aeronave. Mașinile aburătoare vor circula din oraș în oraș, și chiar din țară în țară. E bine, deci, că se stie cine este mosșifrol, care într-o zi se va coborâ pe unu din Terasele Parcului. Căci noteze-se bine, sunt în Paris căteva elădiri mari cu terase întocmite pentru scoborări de aeronave. Alte elădiri mari care se construiesc au în vedere necesitățile nouă ce se creștează cu introducerea aeronavelor și prevăd în planul de construcție terase de scoborare sau ușcare de aeronave.

Circulația și coborarea acestor mașini noi și pot produce străvechiuri, pot da naștere la accidente. Ei bine, toate acestea trebuie să le reglementeze codul de legislație aeriană.

Apoi se pune cuestia trecerii la granit, a rezolvării pașapoarteelor, a rezolvării vamale. Se vor face acestea la frontieră sau la stațiile de scoborare?

Se mai pune cuestia semnalelor în aer, a spionării din aeronave, a înarmării acestor mașini săracișoare în timp de razboi, — cuestii care sunt reglementate numai în înțelegere cu celelalte state.

Ministrul de lucrări publice al Franței a făcut un proiect de lege și regulament în ce privește circulația aeronavelor întâlnitorii țări. În primă circulație internațională, însă e nevoie de o înțelegere între state — și pentru acest scop se va proceda la chiamarea unei conferințe internaționale, care să stabileze asupra regulației juridice internaționale privitor la călătoriile în vîzduh.

Tablouri prețioase. În „National Galerie“ din Londra, curățindu-se mai multe camere, au fost îndărătat unui dulap o mapă cu mărimi de squarele de la Josef Mallord William Turner, mort, acum 75 de ani. În dulapul său aflat zecă tablouri în ulei tot de Turner. Anul trecut s'a vîndut squarela lui „Heidelberg și curentul“ cu 100 000 de lei, iar un tablou în ulei cu 300.000 de lei. O parte din ele le-au și așezat într-o cameră specială, „Una oraș de Târgu“; „Eton văzut de pe Rin“, „S. Hart Newark“, „Vale, turn și casă“ și „Castelul Windsor văzut de pe Rin“.

Recunoștință. Prescurtarea planului meu de sistem vechi și provedește lui cu mecanism nou și îndeplinit-o atât de corect și cu specialitate, că atât pentru lucrarea bună, frumoasă și curată, că și pentru punctualitatea d'voastre, îmi ţin de deatorină a Vă manifestă îndestulirea și mulțumita mea cea mai deplină. Bistrița. Godofred Lányi, vice-comitetul com. Bistrița Năsăud.

Economie.

Institutul de credit și economii „Vulturul“ din Tășnad (com. Sălaj) cu 1 Ianuarie 1909 st. n. își va începe activitatea.

Atât înregistrarea firmei, cât și publicarea în foaia oficioasă deja să săvârșit. Tășnad, la 23 Decembrie 1908. Direcția „Vulturului“.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapestă.

Budapestă, 24 Decembrie 1908.

INCHEIEREA în 1 ORĂ și jum.

Oră pe Aprilie 1908 (100 kg.)	25.06 - 25.08
Sicari pe Aprilie	20.48 - 20.50
Cacuruze pe Maiu	14.62 - 14.64
Ovă pe Aprilie	17.14 - 17.16

Pretul cerealelor după 100 kg. a fost următo-

Oră nou

De Tisa	— — — —	24 K. 75 - 15 K. 70 M.
Din comitatul Albel	— — — —	24 > 55 - 25 > 45
De Pesta	— — — —	24 > 65 - 25 > 55
Bălăjenesc	— — — —	24 > 70 - 25 > 60
De Bacica	— — — —	24 > 75 - 25 > 70
Săcară	— — — —	20 > 10 - 20 > 30
Orzul de rătej, evitabil I.	16 > 25 - 16 > 45	> de evitabilitate II.
— > 85 - 16 > 15	15 > 15	—
Ovă de I.	17 > 30 - 17 > 55	—
— > II.	17 > 00 - 17 > 30	—
Cucuruz	— — — —	14 > 00 - 14 > 20

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: „Viața Românească“ Nr. 11, anul III. Noemvrie 1908. Directori: C. Stere și Dr. I. Contacuzino, cu următorul sumar:

Spiridon Popescu, Feleacu. C. Tondorescu, Amurgul unei lupte (Din Leconte de Lisle). N. Bănescu, Scrisori politice ale lui Dumitru Brătianu. Octavian Goga, Portret (Unul parvenit). I. C. Filitti, Primele convesiuni între Principatele române. Gh. din Moldova, Versuri (Don Rinaldo); Păsărtă de pe deal; Vizuire). Mihail Sadoveanu, Pintre gene. Ioan Minulescu, Trei Văgabonzi. D. D. Patrășcanu, Statul și A. Bătăzar, Spre un stil românesc (cu opt ilustrații). Ioan Al. Brătescu-Voinești, Taine. C. Stere, În pericol Habsburgilor și politica Românilor. O. Ierășeanu, „Din trecutul nostru“, de A. Văluță. Spiridon Antonescu, Cronică Artistică (Expoziție dlor Pomiliu Arăstărescu). Otoțe Mircescu, Hypolit Strămbulescu. Ștefan Lukian. — Comeoră oarecă lui Puvis de Chavannes. — Din șările unor... — Un zvor. Dr. N. Leon, Cronica științifică (I secolul și agricultura). Dr. C. Parha, Cronica medicală (Harronele). I. Russu Ștefan, Scrisori din Ardeal (Nous édits mire politici). Alacă cu socialiști. Marea adunare națională etc.) A. Neur, Scrisori din Basarabia VII (Muștea din Chișinău a pr. sf. Vladimîr, episcopul Basarabiei etc.) A. Mirza, Cronică veselă (Gleidoscop: Regina Mab). P. Nicenor et Co, Minciunea (Un nume chinuit. Manifestul Rouăresc). O istorie lungă și plină de cerșeji etc.) Recerzil, Revista Revistelor. Mărcare intelectuală în străinătate. — Redacția și administrația: Iași, Str. Oclia 52.

*
A apărut: „Cultura română“ revistă de pedagogie, științe, științe și literatură. Director: I. Călineanu. Noemvrie 1908. Anul VI. Nr. 1, cu următorul cuprins: 1. I. Găvășescu, Humorul lui Wundt. 2. Profesor Dr. I. Simionescu. Mijloacele educative ale Ști. Natura e. 3. Prof. Dr. N. Leon Factorii fondamentali în predarea Ști. Naturale. 4. N. Em. Techari. Problemele aduse de ști. știință. 5. D. Cădere. Reorganizarea școlilor secundare de fete. 6. Economi-Diverse: Naționalul. Secaile românești din Ungaria etc. 7. Revista Revistelor: Convorbiri literare. Sămbătă. Viața românească. Nona revistă română Convorbiri critice. Redacția și administrația își

Postă Redacției.

Tiberiu. Se va publica în suplimentul literar de Grăciun. Trimite-ne corespondență de p'acolă. Salutăr!

Redactor responsabil Constantin Savu. Editor proprietar George Nichiu.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUATIUNE SUMARĂ

1907.
8 Decembrie.

137019399
817908
88055811
13103900
17909196
11999861
15717546
3248621
5928324
640814
804287
104907674
—
3194849
29097157
432505347

12000000
23329895
3534606
284448110
207070
2207992
—
104907674
432505347

Scamptul 5%. *) Dobândă 5½%

Editura de artă Ios. Drotleff, Sibiu,

Dar de Crăciun!

Ca potrivit dar de Crăciun se recomandă procurarea unui exemplar:

Album familiar

lucrat de Dr. Frideric Schaller.

Legătură elegantă în pânză și cu margini aurite
8 coroane, plus porto postal 20 flori.

Albumul acesta, apărut și în limba română, are menirea de a cuprinde momentele mai însemnante din viața familiei și a cultivă astfel culul familial, aproape pretutindenea neglijat. Pe lângă o prefată frumoasă cuprinde rubrici pentru date cu privire la soții căsătoriți, la copii, la părinții soților, la străbunii soților, la frații și surorile soților, apoi onomasticile și zilele nașterii în familie, cum și foi albe pentru cronică familiei. De încheiere se află un adaus, în care se dă deslușiri asupra anunțurilor ce sunt a se face în cazul unei nașteri sau deces (moarte) în familie.

Albumul familiar cu o cronică familiară chiar și mai defectuoasă, are și valoare educativă mare. Fiecare copil sau nepot cu oarecare înduioșare va răstoîn în comunicările făcute și limpezite încătva prin licuirea razelor din trecutul familiei. Foarte adeseori va putea scoate pentru sine experiență de viață, curaj nou, speranță nouă, ca să se întărească în lupta pentru traiu.

Pentru aceea nimenea să nu se sustragă dela mica obiceală de a purta cronică pentru familia sa.

A se procură dela firma de mai sus.

ACTIV

97249399 Reserva metalică Aur	91138965
39770000 Trate Aur	37300000
Argint și diverse monete	523916
Portofoliu Român și Străin	83105100
*) Impr. contra ef. publice	15939500
" " " în cont curent	17250898
Fonduri publice	11999914
Efectele fondului de rezervă	15372463
" " amortisarea imob. și material	3196121
Imobili	5970123
Mobilier și Mașini de Imprimerie	701886
Cheltuieli de Administrație	787600
Depozite libere	100992034
" " & provizoriu	—
Compturi curanți	4569866
Compturi de valori	30168688

PASIV

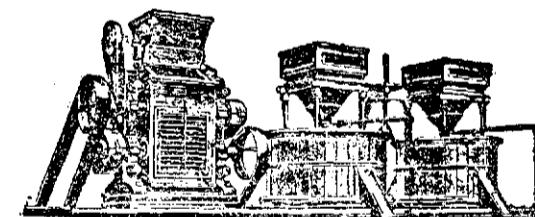
Capital	12000000
Fond de rezervă	25202197
Fondul amortisării imobilelor și material	3794654
Bilete de Bană în circulație	274076070
Profituri și pierderi	2190642
Dobânzi și beneficii diverse	1836700
Compturi curanți	—
" " & provizoriu	—
Depozite de retrag	100992034

1908.	
29 Noemvrie.	5 Decembrie.
128912497	128438965
523916	588226
83105100	81023085
33792080	33190398
11999914	11999914
15372463	15372463
3196121	3196121
5970297	5970297
701886	701648
787600	797605
100992034	101337734
—	—
4569866	7936954
30168688	27135580
420092297	417688990

Martin Droszt

Iemărie de mori și edificii.
Biserica-Albă, (Fehértémplom) str. Petőfi nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori

și de edificii care cad în brașa lui, d. e. Construcție și reconstrucție de mori de apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi înalte și plane, mai departe tot felul de montări complete de curățit, mașină de cernut și mașini automate pentru amestecarea făinei etc.. se săvârșesc prompt și corespunzător tuturor înprejurărilor.

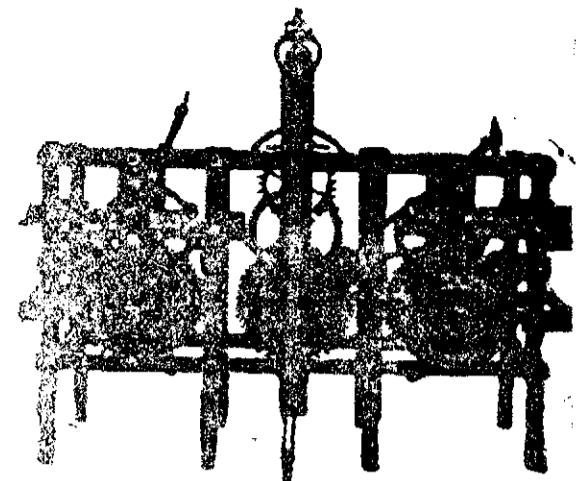
Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcționă, aranjarea locuințelor, a prăvăliilor, biourilor și școlilor cu prețuri favorabile. La dorință trimite desenuri de plan și proiect de budget.

ANUNȚURI

primește administrația «Tribuna» pe lângă prețurile cele mai moderate

MEZEY DEZSO, clăsonice de turnuri.

ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare să atrage atențunea on. public asupra atelierului meu de clăsonice de turnuri unde se fabrică clăsonice excelente și cărăi mechanism a fost prenăsat la mai multe expoziții, cu roata principale făcută din metal roșu, cu fuse separate mobile, care înlesnesc tragerea clăsonicului și sărma care ține greutățile și din fer în circuit provăzut cu saluri de fer și cu suruburi care regleză pendula. Mă suținez a aranja clăsonice de turnata, pe lângă garanție și responsabilitate, despre mărcarea exată a clăsonicelor garantez.

Nu-i aşa că Vă năcăjiți! Înădea instrumentele muzicale n'au fost bine reparate și totuști le-ați plătit cu preț mare.

De aceea evitați de azi înainte Săghedinul și Timișoara și trimiteți ori-ce instrumente de ori-ce fel la

Toskanovics Vilmos
fabricant artistic de instrumente muzicale, în
Biserica-Albă, (Fehértémplom fő-útca)

peste drum de bazoul bisericii române.

Tine în depozit cele mai bune pian și pianine, Resonator-Mignon și fabricații din steinătate, lemn de nuc american, negru cu iuștu și de mahagoni cu claviatură admirabilă. Totodată primește să repare artistic cu prețurile cele mai favorabile și pe lângă garanție, instrumente muzicale de alamă, cu coarde, violinele cele mai bune și pian.

Tin în depozit fabricații cele mai bune.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu mareea medalie de argint.

Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER
măiestru mechanic
FEHÉRTÉMPLOM
Schillergasse 8-
lângă „Burg”.

Iși recomandă on. public din loc și provincie mirele său ateliers mecanici unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.

Tine în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singurătate de mașini și biciclete.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

